

Protokół

3. posiedzenia, 6. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 21. Września 1888.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący : Marszałek krajowy J. E. Jan hr. Taruowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Władysław ks. Sapieha, Adam Jędrzejowicz.

Obecnych posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstataje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół 2. posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o udzielenie urlopu 3 dni p. Jauowi Gnoińskiemu.

Na wniesioną prośbę Izba udziela p. Bobrzyńskiemu urlopu dni 14.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta spis petycyj wniesionych po dzień 21. Września b. r. od Nr. 81 do Nr. 130 włącznie, które przydzielono następującym komisjom :

Komisji drogowej nr. 81.

Komisji gminnej nr. 82, 83.

Komisji prawniczej nr. 84.

Komisji szkolnej nr. 85, 88, 90, 94, 95, 96, 99, 115, 120, 121, 122, 127.

Komisji administracyjnej nr. 86, 87.

Komisji budżetowej nr. 89, 92, 93, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 114, 116, 117, 118, 119, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130.

Komisji petycyjnej nr. 91, 97, 108, 113.

Komisji propinacyjnej nr. 98.

Komisji gospodarstwa krajowego nr. 103.

Co do petycji do l. 129 gminy miasta Żurawna o bezprocentową pożyczkę, lub zapomogę dla pogorzalców, przemawia p. Wernicki i wnosi odesłanie tej petycji do Komisji budżetowej z poleceniem, iżby sprawozdanie swoje w tym przedmiocie przedłożyła w ciągu dni ośmiu.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Wernickiego.

P. Stanisław hr. Badeni interpeluje Wydział krajowy w przedmiocie niesankcjonowanej ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.

Członek Wydziału krajowego p. Pietruski odpowiada na tę interpelację wyjaśniając, iż Wydział krajowy otrzymał w ostatnich czasach pismo Prezydium c. k. Namiestnictwa, zawiadamiające o niezyskaniu Najwyższej Sankeyi dla ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego. Wydział krajowy przedłoży projekt tej ustawy w jak najkrótszym czasie.

Marszałek uwiadamia Izbę o następującem ukonstytuowaniu się obranych komisji:

Komisya budżetowa: Przewodniczący p. Artur hr. Potocki, zastępca przewodniczącego p. Hausner, sekretarze pp. hr. Scipio i Jędrzejowicz Stanisław.

Komisya aseknracyjna: Przewodniczący p. Polanowski, zastępca przewodniczącego p. hr. Męciński, sekretarz p. ks. Sawa.

Marszałek uprasza te komisji, które dotąd się nie ukonstytuowały, ażeby jak najspieszniej do tej czynności przystąpiły.

Sekretarz p. St. hr. Badeni odczytuje pismo c. k. Prezydium Namiestnictwa z d. 21. Września b. r. l. 7.436 zawierające przedłożenie rządowe z projektem ustawy zaprowadzającej zmianę w ustawie z dnia 8. Grudnia 1881. o używaniu ogierów, prywatną własnością będących, do stanowienia.

Marszałek oświadcza, iż przedłożenie to zamieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń Sejmu.

Sekretarz p. St. hr. Badeni czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, iżby się starał pod kierownictwem ceramicznej stacyi doświadczalnej, wprowadzić i rozszerzyć w kraju wyrób „felcowanych dachówek“.

Na częściowe pokrycie kosztów w powyższym celu utrzymuje się w mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. Grudnia 1887. r.

Lwów dnia 21. Września 1888.

Wnioskodawca Władysław Żuk-Skarszewski.

Uderski, ks. Dr. Kopyciński, Pilat, Henzel, W. Struskiewicz, Tom. Rozwadowski, Romer, Waygart, Płaziński, J. Kapri, Scipio, Starowiejski, Gorecki, Biliński, Mieroszowski, S. Koziebrodzki, ks. Spiss, J. Mochnacki, Wernicki, ks. Sawa, Bobeżyński, Tyszkowski, Fruchtman, Ant. Wrotnowski, Bereźnicki, Wład. Wolański, Max, Borkowski, Klucki, Wład. Koziebrodzki, Chamiec, Zborowski.

W n i o s e k :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby po zbadaniu stosunków gospodarstwa nabiłowego w kraju, przedstawił na następnej sesji sejmowej wnioski do organizacyi i popierania rozwoju tego ważnego przemysłu rolniczego.

Wnioskodawcy Władysław Struskiewicz i Tadeusz Langie.

Popiel, Madeyski, Fruchtman, Henzel, Borkowski, Czartoryski, A. Czaykowski, Łoziński, Onyszkiewicz, Płaziński, Scipio, Ant. Wrotnowski, J. Męciński, Koziebrodzki, Żuk-Skarszewski, St. Sta-

dnicki, W. Sapieha, Brykczyński, Kapri, Gross, Żubieński, Zoll, Mazaraki, Wernicki, ks. Sawa, F. Biliński, A. Jędrzejowicz, Wasilewski, Jaworski, Abrahamowicz.

Marszałek oznajmia, iż wnioski powyższe traktowane będą podług przepisów regulaminu.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest: pierwsze czytanie przedłożenia rządowego o zmianie postanowień ustawy z dnia 30. Grudnia 1875. o zniesieniu prawa propinacyi.

Sekretarz p. St. h. Badeni wnosi wybór komisji propinacyjnej z 15 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Przemawia p. Golejewski i wnosi wybór komisji propinacyjnej z 25 członków i postawienie wyboru tejże na porządku dziennym posiedzenia, mającego się odbyć w poniedziałek dnia 24. b. m.

P. Henzel wnosi wybór komisji propinacyjnej z 17 członków.

Przemawia St. hr. Badeni powtórnie i przystępuje do wniosku p. Henzla.

Marszałek oznajmia, że stosując się do życzenia p. hr. Golejewskiego, postawi wybór komisji na posiedzeniu w poniedziałek dnia 24. września br. odbyć się mającem.

Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. hr. Golejewskiego tj. wybór komisji propinacyjnej z 25 członków i odesłanie powyższego przedmiotu do tej komisji.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o uzupełnieniu obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim. Sprawozdawca poseł Wereszczyński prostuje błędy druku zawarte w sprawozdaniu a mianowicie:

Na str. 2 sprawozdania w wierszu 20. z dołu zamiast „wykonanych“ należy czytać „wykazanych“; w wierszu 12. z dołu zamiast „obszar“ należy czytać „obsiew“; w wierszu 4 z zdołu zamiast „oszacowanej“ należy czytać „zaszacowanej“. Wreszcie w projekcie ustawy na ostatniej stronie w §. 6. w wierszu 8. między słowami „konserwacyę“ a „administracyi“ opuszczono przecinek (,).

Pod względem formalnym wnosi sprawozdawca odesłanie powyższego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycyach gminy i obszaru dworskiego Rybotycze, tudzież innych piętnastu gmin powiatu Dobromilskiego w sprawie ustanowienia w tej miejscowości nowego c. k. Sądu powiatowego. Sprawozdawca p. Bereźnicki wnosi odesłanie powyższego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje sprawozdanie z wyborów poselskich. Sprawozdawca p. Pietruski czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyobczego miasta Jarosławia z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Karola Bartoszewskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi wyborczej miejskiej okręgu wyborczego miasta Stanisławowa z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Leona Bilińskiego na posła z kuryi miejskiej okręgu wyborczego miasta Stanisławowa uznać za ważny.

Przemawiają p. Golejewski, i p. Romanowicz po dwakroć.

Po zrzeczeniu się przemawiania sprawozdawcy, Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem Wydziału krajowego.

Sprawozdawca czyta sprawozdanie Wydziału krajowego o uzupełniającym wyborze posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Rudki-Komarno z następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy wybór hr. Karola Lancorońskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Rudki-Komarno uznać za ważny.

Przemawia p. Antoniewicz, p. ks. Kowalski, p. Antoniewicz powtórnie (dla sprostowania faktu).

Przemawia p. Gross.

Przemawia sprawozdawca.

Izba w głosowaniu uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem Wydziału krajowego.

Marszałek wzywa posłów, których wybór sprawdzonym został, iżby złożyli przyrzeczenie. Sekretarz p. Adam Jędrzejowicz czyta rotę przyrzeczenia, które p. Leon Biliński w ręce Marszałka składa.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku posła Fruchtmanna w przedmiocie uchwalenia ustawy gminnej dla znaczniejszych miast w Galicyi.

P. Fruchtmann zasadnia swój wniosek.

Podczas przemówienia p. Fruchtmanna przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Fruchtmann odesłanie swego wniosku do komisji gminnej. Izba uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Romańczuka w przedmiocie używania przez Marszałka krajowego przy zagajeniu i zamykaniu Sesi sejmowej także i języka ruskiego.

Przemawia p. Romańczuk w uzasadnieniu swego wniosku.

Pod względem formalnym wnosi p. Romańczuk odesłanie swego wniosku do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem.

Następuje pierwsze czytanie wniosku posła Merunowicza w przedmiocie zastosowania w naszym kraju postanowień §. 4. ustawy z 24. Maja 1885 Dz. u. p. nr. 89 w celu zapobieżenia nałogowemu próżniactwu i włóczęgostwu, jako też dla zniżenia ciężaru gmin i kraju przy wydatkach na szupaśnictwo.

P. Merunowicz uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji administracyjnej.

Izba uchwała zgodzie z wnioskiem.

Z kolei następuje trzecie czytanie ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich od ognia. Sprawozdawca p. Pilat.

Marszałek odbiera przewodnictwo napowrót.

Na wniosek sprawozdawcy Izba zgadza się na odczytanie tylko §. 3. projektu ustawy, który uległ zmianie w drugim czytaniu — i czyta ten paragraf w brzmieniu następującem:

§. 3. Wynagrodzenie, uzyskane za szkodę pożarem wyrządzoną, wpływa do funduszu konkurencyjnego i użyte być winno na pokrycie tej części kosztów, którą ponoszą ubezpieczający na odbudowanie lub naprawę budynków przez ogień zniszczonych lub uszkodzonych.

Uchwaliwszy na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania,

uchwała Izba cały projekt ustawy o ubezpieczeniu budynków kościelnych i plebańskich w trzecim czytaniu.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji gospodarstwa krajowego, która obrała przewodniczącym p. JE. Ludwika hr. Wodzickiego, zastępcą przewodniczącego p. Polanowskiego, Sekretarzami pp. Gnoińskiego Jana i Henzla,

i komisji górniczej, która obrała przewodniczącym p. Gorayskiego, zastępcą przewo-

dniczącego p. Chameca, sekretarzem p. Ochrymowicza.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie, i naznacza następne na dzień 24. Września br. godzinę 11. przed południem.

Porządek dzienny tego posiedzenia zostanie pp. posłom do domu rozesłanym.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. m. 30. po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

Stanisław Badeni w. r.

Adam Jędrzejowicz w. r.